

Sygn. akt II PK 109/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko Publicznemu Gimnazjum w C.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w W.
z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt IV Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z 30 lipca 2013 r. oddalił powództwo A. M. o przywrócenie do pracy oraz o uznanie za bezskuteczną decyzję pozwanego Publicznego Gimnazjum w C. o przeniesieniu powoda w stan nieczynny i udzielił powodowi urlopu dla poratowania zdrowia w okresie od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 20 listopada 2013 r. odrzucił apelację powoda w części dotyczącej roszczenia o odszkodowanie w kwocie 20.000 zł (jako niebędące przedmiotem sporu przed Sądem Rejonowym) i oddalił apelację w pozostałej części.

Powód był zatrudniony jako nauczyciel i 7 maja 2012 r. złożył wniosek o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia w okresie od 7 maja 2012 r. do 7 maja

2013 r. Pozwany 17 maja 2012 r. wniósł odwołanie od decyzji lekarza do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w W.. Powód przebywał na zwolnieniu lekarskim od 15 maja do 1 czerwca 2012 r. W dniu 22 maja 2012 r. pozwany skierował do powoda pismo rozwiązujące stosunek pracy za wypowiedzeniem na koniec sierpnia 2012 r. z powodu zmian organizacyjnych w szkole (art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela). Dnia 22 czerwca 2012 r. powód wystąpił o przeniesienie w stan nieczynny a w razie nieuwzględnienia wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. Pozwany odmówił wnioskowi ze względu na toczące się postępowanie związane z odwołaniem od decyzji lekarza. W dniu 28 sierpnia 2012 r. Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy wydał orzeczenie lekarskie w trybie odwoławczym, iż powód wymaga udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 grudnia 2012 r. W dniu 10 września 2012 r. pozwany udzielił powodowi urlopu dla poratowania zdrowia od 1 września do 31 grudnia 2012 r. Pozwany ponadto przeniósł powoda w stan nieczynny od 1 września 2012 r. do 28 lutego 2012 r.

Sąd Rejonowy stwierdził, że zmiany organizacyjne w szkole uzasadniały wypowiedzenie stosunku pracy. Po wniosku o przeniesienie w stan nieczynny wypowiedzenie było bezskuteczne i stosunek pracy wygasł z upływem stanu nieczynnego. Uwzględnić należało żądanie urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r., skoro takie było orzeczenie lekarskie i pozwany udzielił powodowi urlopu dla poratowania zdrowia od września do grudnia 2012 r.

W apelacji powód kwestionował orzeczenie Sądu udzielające mu urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r., twierdząc, że nie mógł być jednocześnie w pracy i korzystać z urlopu dla poratowania zdrowia. Ponadto wniósł o przywrócenie do pracy. Zażądał 20.000 zł tytułem odszkodowania za uniemożliwienie mu skorzystania z urlopu w czasie wskazanym przez lekarzy.

Sąd Apelacyjny odrzucił jako nowe żądanie zasądzenia odszkodowania w kwocie 20.000 zł. Apelacja w pozostałym zakresie została oddalona, jako że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego było prawidłowe. W odniesieniu do zgłoszonej przez powoda kolizji między udzieleniem mu urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 grudnia 2012 r. i jednoczesnym przeniesieniem go w stan nieczynny od 1 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r. argumentacja apelacji nie była zasadna.

Dyrektor szkoły mógł odwołać się od orzeczenia lekarza orzekającego o potrzebie udzielania urlopu dla poratowania zdrowia zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia z 27 października 2005 r. w sprawie orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia. Postępowanie w tym zakresie przeciągnęło się do końca sierpnia 2012 r., co skomplikowało sytuację zawodową powoda. Orzeczenie wydane przez Sąd o urlopie dla poratowania zdrowia w okresie od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r. uwzględniało wolę powoda. W postępowaniu powód domagał się konsekwentnie udzielenia mu urlopu w okresie wynikającym z orzeczenia lekarskiego z 2 maja 2012 r. Wyrok odpowiada w tej części roszczeniu powoda. Uwzględnienie apelacji w tej części – w której skarżący domagał się uchylenia tego orzeczenia – byłoby nie tylko sprzeczne z jego żądaniem zgłoszonym przed Sądem pierwszej instancji, ale także nie zasługuje na uwzględnienie jako pozbawione interesu prawnego. Skoro Sąd pierwszej instancji udzielił powodowi urlopu dla poratowania zdrowia i uczynił to zgodnie z jego żądaniem, to w tym zakresie brak jest interesu prawnego powoda w zaskarżeniu rozstrzygnięcia o pozytywnym dla niego w istocie charakterze. W zakresie dalszej kolizji korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia oraz stanu nieczynnego, należało uznać, że jest ona pozorna i nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwany udzielił powodowi urlopu do końca 2012 r. a przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło na okres 6 miesięcy od ustania okresu wypowiedzenia, tj. do końca lutego 2013 r. Urlop został udzielony w czasie trwania stosunku pracy. Zarówno w czasie urlopu dla poratowania zdrowia jak i w czasie przeniesienia w stan nieczynny nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia, a więc powód w żadnej mierze nie utracił przysługujących mu świadczeń. Po upływie stanu nieczynnego nauczycielowi przysługuje roszczenie z art. 20 ust. 7 KN o przywrócenie do pracy. Powód nie zgłaszał w tym kierunku żadnych wniosków dowodowych.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 73 ust. 1 KN przez udzielenie mu urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r., mimo iż w tym czasie powód od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r. świadczył pracę na rzecz pozwanego a zatem nie miał żadnej możliwości aby w tym czasie wykorzystać ten urlop zgodnie z jego przeznaczeniem.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód podał: „Przepis art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela był wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego. W orzeczeniach tych ustalane były kryteria niezbędne dla właściwej interpretacji wskazanego przepisu. Zastosowana przez Sądy obydwu instancji interpretacja tego przepisu, polegająca na określeniu czasu trwania urlopu dla poratowania zdrowia, w czasie kiedy powód faktycznie świadczył pracę na rzecz pracodawcy jest interpretacją ewidentnie błędną i pozostawanie w obrocie prawnym, jako prawomocnego, orzeczenia o takiej treści sankcjonowałoby takie ewidentne błędne stosowanie prawa przez sądy. W sprawie niniejszej, na tle orzeczeń sądów obydwu instancji, wyłania się potrzeba sprecyzowania zasad stosowania art. 73 KN. Jedną z wątpliwości pojawiających się na tle tej sprawy jest to, czy sąd orzekający w kwestii udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, może ustalić inny okres wykorzystania tego urlopu, niż wskazany w prawomocnym orzeczeniu lekarskim. Kolejnym zagadnieniem prawnym wymagającym rozstrzygnięcia jest to czy sąd orzekający w przedmiocie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, może nie udzielić takiego urlopu mimo prawomocnego orzeczenia lekarskiego nakazującego jego udzielenie, jeżeli udzielenie takiego urlopu nie byłoby w chwili orzekania możliwe z uwagi na skuteczne rozwiązanie umowy o pracę z nauczycielem mianowanym. Ponadto, jeżeli niedopuszczalne byłoby ustalenie okresu korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia w okresie kiedy nauczyciel mianowany faktycznie świadczył pracę na rzecz pracodawcy, to jak należałoby potraktować prawomocne orzeczenie lekarskie ustalające konieczność udzielenia takiego urlopu w kontekście kategoriycznego sformułowania art. 73 KN co do konieczności udzielania takiego urlopu przez pracodawcę. W takim przypadku: jakie roszczenia służą nauczycielowi mianowanemu, jeżeli nie mógł on skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia w okresie wskazanym przez prawomocne orzeczenia lekarskie, z winy zakładu pracy. Należy przy tym wspomnieć, iż wniosek powoda o stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu Sądu I instancji w okresie od stycznia 2012 r. do lipca 2012 r. nie został uwzględniony. Wobec istotnych uchybień, zarówno pracodawcy jak i sądów obu instancji, wniesienie skargi kasacyjnej jest oczywiście uzasadnione w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (wyżej *in extenso*) nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego wyroku, co tłumaczy wymagania stawiane podstawom przysądu, w zakresie metodycznym i merytorycznym.

Skarżący w podstawie kasacyjnej zarzuca jedynie naruszenie art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela przez udzielenie mu urlopu dla poratowania zdrowia od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r., mimo iż w tym czasie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r. świadczył pracę na rzecz pozwanego gimnazjum i nie miał zatem żadnej możliwości aby w tym czasie wykorzystać ten urlop zgodnie z jego przeznaczeniem.

Tak skonstruowany zarzut kasacyjny (art. 389¹³ § 1 k.p.c.) rzutuje na ocenę podstawy przysądu, choć zasadniczo podstawa kasacyjna nie zastępuje podstawy przysądu ani jej uzasadnienia, jako że są to odrębne elementy skargi i na etapie przysądu nie ocenia się podstawy kasacyjnej. Chodzi jednak o to, że skarżący nie zarzuca naruszenia przepisów, na podstawie których wypowiedziano mu stosunek pracy i przeniesiono w stan nieczynny, a więc nie podważa ustania zatrudnienia. Nie jest też przedmiotem sprawy żądanie świadczenia majątkowego (zapłaty) w związku z postawionym w skardze zarzutem. Żądanie odszkodowania zostało odrzucone przez Sąd apelacyjny jako niedopuszczalne. W takiej sytuacji, nawet gdyby podzielić racje skarżącego i stwierdzić określony dysonans polegający na orzeczeniu wstecz (*ex post*) urlopu dla poratowania zdrowia, to nie przekłada się to na żądanie świadczenia majątkowego. Ważniejsze jest jednak stwierdzenie, że orzeczenie o urlopie dla poratowania zdrowia również w okresie od 7 maja do 31 sierpnia 2012 r. wynika z uwzględnienia żądania powoda. Racjonalne jest uzasadnienie w tym względzie przedstawione w zaskarżonym wyroku. Innymi słowy takie było żądanie zgłoszone w procesie i zostało uwzględnione przez Sąd. Nie może więc być uznane za sprzeczne z interesem skarżącego to czego sam żądał w procesie. Inną rzeczą jest czy w orzeczonym okresie powód wykonywał obowiązki nauczyciel (jak podał od 15 maja do 1 czerwca 2012 r. korzystał ze zwolnienia lekarskiego). Sąd ustalił i wyjaśnił, dlaczego wydłużyła się procedura kontroli

orzeczenia lekarskiego leżącego u podstaw wniosku o urlop zdrowotny. W takiej sytuacji procesowej nie można stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż z art. 73 ust. 1 KN wynika prawo do urlopu dla poratowania zdrowia i taki został powodowi udzielony. Ponadto powód nie zmienił swojego żądania w toku procesu i trwał przy żądaniu udzielenia urlopu od pierwotnego orzeczenia lekarskiego. Po uchwale Sądu Najwyższego z 26 marca 2013 r., I PZP 1/13 (Złożenie przez nauczyciela wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia lub korzystanie z takiego urlopu (art. 73 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, jednolity tekst: Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) nie stanowi przeszkody do rozwiązania z nim stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 tej ustawy) nie powinno być już wątpliwości, że oświadczenie pracodawcy (szkoły) o wypowiedzeniu nauczycielskiego stosunku pracy nie stoi na przeszkodzie złożeniu przez nauczyciela wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. Orzecznictwo Sądu Najwyższego przedstawione w zaskarżonym wyroku wyjaśnia też, że również przebywanie na zwolnieniu lekarskim (L4) nie było przeszkodą do wypowiedzenia stosunku pracy. W sprawie ustalono ponadto, że skarżący wniósł o przeniesienia w stan nieczynny. Wówczas wypowiedzenie jest bezskuteczne. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 20 ust. 7 KN i nie twierdzi ani nie żąda, że pozwany powinien ponownie go zatrudnić. Zważając na powyższe okoliczności nie ma podstaw do stwierdzenia, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Nie spełniają się też podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2, gdyby skarżący odwoływał się do tych podstaw we wniosku o przyjęcie skargi (wniosek nie powołuje przepisów dotyczących tych podstaw). Wówczas uzasadnione byłoby stwierdzenie, że sformułowane we wniosku zagadnienia nie mają rangi istotnego zagadnienia prawnego, lecz dotyczą zwykłej wykładni i stosowania prawa. Istotne zagadnienie prawne, to problem jurydycznie doniosły, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że istotne zagadnienie rzeczywiście występuje i dlatego powinno zostać rozpoznane przez Sąd Najwyższy. W przeciwnym razie funkcja przedsądu będzie bezprzedmiotowa i postępowanie kasacyjne stanie się powszechną (trzecią) instancją. Istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do wyjaśniania

podstawowych kwestii, w tym przypadku dotyczących wykładni i stosowania art. 73 KN. Podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. nie mogą polegać na rozwiązywaniu kazusów dotyczących różnych sytuacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 marca 2012 r., I PK 199/11, LEX nr 1214542). Nie wystarcza też hasłowe odwołanie się do potrzeby wykładni przepisu, gdyż w podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. chodzi o kwalifikowaną potrzebę wykładni, ściśle uwarunkowaną, czyli poważanymi wątpliwościami w wykładni przepisów albo rozbieżnością w orzecznictwie sądów. Przesłanek tych wniosek nie wskazuje.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.